

Kommunal og regionaldep
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

BEIARN KOMMUNES UTTALELSE TIL SØRHEIMUTVALGETS FORSLAG TIL ENDRINGER I INNTEKTSSYSTEMET FOR KOMMUNER

Beiarn kommunestyre behandlet vedlagte uttalelse i møte 13.02.2008. Følgende enstemmige vedtak ble fattet:

Beiarn kommune er positive til at det arbeides med forbedring av inntektssystemet for kommunene. Som representant for små kommuner som er dyre å drifte målt pr. innbygger, men samtidig meget konkurransedyktige i forhold til kvalitet på mange tjenesteområder, ser vi imidlertid at forslaget får omfordelingsvirkninger som ikke uten videre kan aksepteres.

Om Sørheimutvalgets mandat

Det nye inntektssystemet skal ventelig fange opp både endringer i kostnadsnøkler og utgiftsutjevning som ble utredet av Borgeutvalget og det tverrpolitiske utvalgets forslag til endringer. I tillegg skal sannsynligvis både barnehagetilskudd og psykiatritilskudd inn i inntektssystemet fra 2009. Sørheimutvalget har imidlertid ikke hatt mandat til å vurdere utgiftsutjevningen, da kriteriene som inngår og vekten av disse er blitt ansett mer som fagorienterte momenter som departementet er skikket til å håndtere alene. Beiarn kommune reagerer på dette og vil påpeke at endringer i utgiftsutjevningen både kan motvirke og forsterke endringene som det tverrpolitiske utvalget foreslår.

I det videre forutsettes at Regjeringen vurderer de samlede endringene av inntektssystemet. Det tas da som utgangspunkt at utgiftsutjevningen fullt ut skal kompensere for ufrivillige kostnadsulemper den enkelte kommune har. Det vil bl.a. si full kompensasjon for befolkningssammensetning, avstander og smådriftsulemper. En bør også ta som utgangspunkt at kommunesektoren skal fullfinansieres i forhold til de oppgaver sektoren blir pålagt fra staten. Med dette som bakgrunn kommenteres i det videre det prinsipielle i forslagene fra det tverrpolitiske utvalget.

Utgiftsutjevningen:

Beiarn kommune påpeker at mange mindre kommuner har funksjoner og ansvar som gir merkostnader for å kunne tilby fullverdige og likeverdige tjenester som det innbyggerne i "gjennomsnittskommunen" gjør. Dette kommer av smådriftsulemper, stor avstand til viktige

markedsbaserte tilbud og regionsenter med sykehus, flyplass osv. Merutgifter av slik karakter må ivaretas enn gjennom kostnadsnøkler og utgiftsutjevningen. Dersom så ikke skjer må basiskriteriet til små kommuner under 3.000 innbyggere økes med 4-5 mill. pr. kommune.

Skatteutjevning, skatteandel, skattegrunnlag og selskapsskatt:

Folk har krav på et likeverdig tilbud av velferdstjenestene uansett hvor de bor i landet, hvilken inntekt de har eller hvor mye skatt de betaler. Det tilsier at skatteinntektene må ha en sterkere grad av utjevning enn vi har i dag. Beiarn kommune anbefaler at den symmetriske delen av inntektsutjevningen økes med minimum flertallets forslag, altså fra 55% til 60%.

Vi støtter videre utvalgets syn om at skatter skal utgjøre rundt 50% av kommunens totale inntekter og mener kommunene kan håndtere avvik mellom anslått og faktisk skatteinngang for det enkelte år.

Kommunene bør ut fra en lokaldemokratisk begrunnelse beholde friheten til å innføre eiendomsskatt etter de reglene man har nå. Vi støtter altså det synet at eiendomsskatt ikke skal inngå i inntektsutjevningen.

Konsesjonsavgift og konsesjonskraft kan ikke på noen måte oppfattes som skatteinntekter og må med bakgrunn i sin lovmessige berettigelse og begrunnelse være uaktuelle å vurdere i forhold til inntektsutjevning.

Når det gjelder selskapsskatten finner vi ikke noen dokumentasjon på at selskapsskatten er et godt incitament til lokal næringsutvikling. Snarere er det slik at det er den generelle sentraliseringa rundt Oslo-området, samt aktivitet som skyldes store nasjonale etableringer (eks. Ormen Lange til Aukra, Snøhvit til Hammerfest, Hydro til Sunndal) som avgjør om en kommune får mye selskapsskatt. Naturgitte forhold, statlig næringspolitikk eller mangel på sådan i enkelte områder og sågar tilfeldige forhold, kan gi vel så store utslag på selskapsskatten som en aktiv og god lokal næringspolitikk. Et annet argument er mangel på innsyn i beregningene av skatten. Beiarn kommune mener derfor at selskapsskatten bør tas ut av inntektsutjevningen og tilbakeføres ved at kommunene tilføres større andel av skatt på alminnelig inntekt og formue.

Fra Nord-Norgetilskudd og regionalpolitisk tilskudd til distriktpolitisk tilskudd

Beiarn kommune har i likhet med blant annet Steigen forståelse for at også er andre deler av landet har distriktpolitiske utfordringer og derfor bør omfattes av distriktpolitiske virkemidler. Vi mener likevel at det er urimelig at utvidelsen av geografiske virkeområder skal finansieres innenfor dagens rammer. Det kan ikke være de minste kommunene i Nord-Norge som skal betale prisen for omleggingen. Skal Nord-Norge tilskudd og regionaltilskudd, samt regionalpolitisk begrunnet del av skjønnsmidler, erstattes av ETT distriktpolitisk tilskudd må det finansieres med friske penger og ikke bare omfordeles innenfor dagens ramme. En økning av ramma bør finansiere høyere satser til Nord-Norge slik at argumentasjonen om at Nord-Norge fortsatt prioriteres, fremdeles opprettholdes som troverdig. Distriktpolitisk begrunnede skjønnsmidler bør ikke avvikles før en ser at omleggingen fungerer.

Vekst, fraflytting, telledatoer og overgangsordning:

Det er en absolutt fordel å gå tilbake til ikke oppdaterte folketall for innbyggertilskuddet. Det bør undersøkes om valget av datoen 1.7. gir noen systematiske utslag, for eksempel for fraflyttingskommuner og "studentbyer". Hvis ikke, støtter vi forslaget om å bruke 1. juli som "telledato" for innbyggertilskuddet.

Beiarn kommune ser at vekstkommuner har spesielle utfordringer. Kompensasjon for disse må imidlertid finansieres med økt ramme og kompensasjonsmetode og innslagspunkt må vurderes nærmere før innføring.

Vi er bestemt av den oppfatning at det er et mye større problem for fraflyttingskommuner å betjene kapitalkostnader og opprettholde et forsvarlig tjenestetilbud enn det er for vekstkommunene. De to siste åra har det vært gitt en liten kompensasjon til fraflyttingskommuner. For disse kommunene vil det være mye bedre med faste ordninger i inntektssystemet som sikrer at inntektsnedgangen ikke blir for stor fra ett år til neste. Både økt inntektsutjevning (eller lavere skatteandel), reversering av selskapsskatten, bruk av ikke oppdaterte folketall i utgiftsutjevningen, et nytt distriktpolitisk tilskudd finansiert som nevnt ovenfor og en samla inntektsgaranti vil være forbedringer for fraflyttingskommunene.

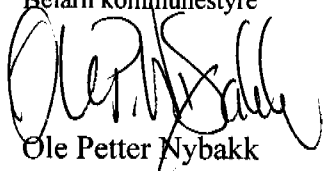
Skjønn:

Vi mener det er riktig å gjøre systemet mer forutsigbart og rettferdig også ved at skjønnsmidlene reduseres. Likevel bør en viss pott kunne brukes til å kompensere for forhold som det på forhånd er vanskelig å forutse eller som en ikke kan gardere seg mot. Beiarn kommune har kommet bra ut når det gjelder fordeling av skjønnsmidler de siste årene, men taper stort når kompensasjonsordningen for endringer i IS avvikles.

Andre momenter:

Utvalgets medlemmer tar i et eget kapittel opp noen problemstillinger som ligger utenfor mandatet. For Beiarn kommune sin del vil vi støtte flere av disse merknadene, særlig gjelder det merknadene om finansiering av ressurskrevende pasienter som overføres fra spesialisthelsetjenesten, at landbrukskriteriet opprettholdes, at det tas hensyn til overføring av ansvaret for klinisk veterinærvakt og at det gis full kompensasjon for avtsandsulemper i kostnadsnøklerne.

for
Beiarn kommunestyre

Ole Petter Nybakk
rådmann